

Juan Castillo

Galleri Lokomotiv, Örnsköldsvik, till 29 okt.

En majbrasa brinner i en videomonitor i galleri Lokomotiv. Vi hör omgivande röster sjunga "Vintern rasat" och ser några av traktens barn närma sig och avlägsna sig kring bålet i skogsbrynet i Svedje, Gideå, i Örnsköldsviks kommun. Vare sig man är svensk eller osvensk dras man till den brinnande brasan som gör väggkanten i skogsbrynet till händelsernas centrum. Vare sig den är verklig eller en elektronisk projektion erbjuder brasan en möjlighet till samhörighet, tillhörighet. Videon är monterad på en textil väggbonad med idealiserat naturmotiv där betande älgarna inramas av de handskrivna orden *illusion - idéer*.

Det är väl så vi gör, många av oss. I en oupphörligen föränderlig värld där många beslut är ofrivilliga rycker man åt sig de enkla tecken och tillhyggen som kan ge de känslor av hemhörighet och trygghet förutom vilka tillvaron blir kal och kall. Om det är en illusion bekänner man villigt sitt medansvar.

Ingen stugsittare

Med bilden av brasan i Svedje säger konstnären Juan Castillo att han har kommit till Gideå och har för avsikt att inlemma platsen som en av polerna i sin konstnärliga verksamhet. Men det är ingen stugsittare som kommit till trakten - och till galleri Lokomotiv - utan en som mer än många andra är beredd att rucka på tillvarons fundament och förflytta sina bopålar för att uppnå något. Om detta talar spridda texttrader i utställningen och en tredelad, vacker bildsvit; *en annan dag, en annan bild, en annan tid, en annan identitet*. Det är fotografiska bilder på betong under fläckar av bivax som med sin transparens skapar den slags distans och ömtålighet som också präglar våra minnesbilder.

Att minnas och att bli ihågkommen hör till människans förmåga och behov. Castillos konst verkar i minnets tjänst. Porträtt målade med te på duk påminner oss om verkliga människor som kan vara samtida. Castillo berättar att han hämtar ansikten ur dagsaktuella tidningar. Men mediet skapar återigen en distans som vore de lämningar från renässansen. Därmed mera allmängiltiga, mindre flyktiga. Med enkla medel och material lyckas konstnären få betraktaren att göra den lilla ansträngning som minnet kräver av oss och som i gengäld får oss att uppmärksamma de medmänniskor vi har omkring oss.

Platser och relationer

Om platsen är viktig i Castillos konstnärskap är det därför den slags plats som konstitueras av människor och de relationer vi förmår skapa. Konstnären placerar videokameran i sitt kök och upprättar en relation med grannen då han riktar sig mot dennes hus bakom granarna. Det landskap och den plats som byggs uppstår i vårt inre, i våra huvuden. Så förstår jag konstnärens avsikt. I galleriet installerar han videoskärmen i en för betraktarna välbekant ångermanländsk sparkstötting. Främlingen greppar ett lokalt fortskaffningsmedel och gör det skulpturalt och stationärt.

Castillo är född i Atacamaöknen i norra Chile och lämnade landet 1982 för att arbeta i Paris. Till Sverige kom han för att bygga en installation på Kulturhuset i Stockholm i slutet av 80-talet. Men exilen är frivillig. Någon flyktling är han inte. Hans förflyttningar är självvalda och drivs av det konstnärskap, som tycks vara det hem han överallt har med sig. Sedan han återvände till Chile 1997 har han kunnat arbeta i hemlandet jämsides med att han fortsatt arbeta i Sverige och skaffat andra internationella förankringar. Så många av hans projekt involverar andra människor att man undrar hur han frivilligt kan ha valt bort de sociala sammanhang som han känner så väl. Men hans konst tycks handla just om detta; att göra sig hemmastadd, att binda samman minnen och människor med fysiska platser, byggnader, hus, objekt. I sättet att uppmärksamma människor har han mer släktskap med Boltanski än med Warhol. Att Castillo valt Gideå i

norra Örnsköldsviks kommun för sin verksamhet följer en logik han redan utvecklat i förorter och periferier i Chile, Spanien, på Nya Zeeland. Han talar inte om globalisering. Däremot om hur det lokala i en världsdel kan möta det lokala i en annan.

Text och foto: Margareta Klingberg
Volym 2011-10-17